

Verksamhetsberättelse

Överenskommelse Regionstyrelsen och
Folktandvårdsnämnden

Helår 2024

Innehåll

Årsuppföljning av överenskommelsen.....	3
Kvalitet.....	3
Hälsoorientering.....	4
Prioritering.....	4
Tillgänglighet.....	4
Sistahandsansvar/Befolkningsansvar.....	5
Sistahandsansvar/Befolkningsansvar barn och unga.....	5
Sistahandsansvar/Befolkningsansvar vuxna.....	6
Tandvård till barn och unga.....	7
Generella munhälsoinsatser.....	7
Kontakter med BHV och utbildning av BHV-personal.....	7
Allmäntandvård.....	7
Specialisttandvård för barn och unga, exklusive tandreglering.....	8
Tillgänglighet specialisttandvård för barn och unga, exklusive tandreglering.....	9
Tandreglering.....	10
Tillgänglighet tandreglering.....	11
Tandvård till vuxna.....	12
Konsultationer och samverkan.....	12
Specialisttandvård för vuxna.....	12
Kariesmottagning.....	13
Digital mottagning.....	13
Övrigt.....	14
Läkemedelskostnader.....	14
Utbildning av nyutexaminerade tandläkare.....	15
Specialisttandläkarutbildning.....	15
Nationellt odontologiskt centrum.....	16
Uppsökande verksamhet.....	19
Kunskapscentrum för äldres munhälsa (KCÄM).....	20
Folktandvårdsuppdrag forskning.....	21

Årsuppföljning av överenskommelsen

Kvalitet

Redovisning

1. Antal genomförda avvikelserapporter, internutredningar och Lex Maria-anmälningar.

Avvikelser 623 (550)

Händelseanalyser 0 (0)

Internutredningar 6 (9)

Lex Maria 0 (2)

Föregående år inom parentes.

2. Slutsatser och åtgärder utifrån genomförda analyser. Eventuella slutsatser av och därpå följande åtgärder utifrån Patientnämndens senaste verksamhetsberättelse som rör tandvård.

Patientnämndens årsberättelse för 2024 är inte publicerad och i årsberättelsen för 2023 fanns inga kommentarer om Folktandvården. Under 2024 har Patientnämnden publicerat 5 rapporter. Folktandvården behandlas inte i dessa.

Patientnämndsärenden och klagomål som inkommit till Folktandvården under 2024 har ökat, och ligger nu på ungefär samma antal som 2018 och 2019. Efter pandemin har Folktandvården återigen striktare rutiner kring debitering vid uteblivande och sent återbud, vilket är en av anledningarna till ökat antal klagomål.

Klagomål- och patientnämndsärenden under året har till relativt stor del handlat om tillgänglighet, framför allt för patienter med frisktandvårdsavtal och patienter som står i kö till ortodontisk behandling. Klagomålen handlar även till stor del om kommunikation, bemötande och behandling. En viktig slutsats av klagomålen är att det är viktigt att patient/anhörig är delaktig i vården, ges rätt information om vad som kan göras och förväntat eller möjligt resultat av behandlingen samt kostnad.

Folktandvården arbetar kontinuerligt för att förbättra tillgängligheten, dock finns det svårigheter med att rekrytera tandvårdspersonal av alla kategorier. Folktandvården bedriver ett aktivt arbetsmiljöarbete, bland annat utifrån konceptet "Sunt arbetsliv". Även detta är en del i arbetet med att förbättra tillgängligheten på lång sikt, genom att lättare rekrytera och behålla tandvårdspersonal.

Nyanställda tandläkare och tandhygienister erbjuds ett traineeprogram med en rad aktiviteter/genomgångar av centrala delar av verksamheten. Bland annat ingår en genomgång av ledningssystem och patientsäkerhetsarbete. Det betonas att vi är en lärande, icke bestraffande organisation, där vi skall utvecklas genom att lära av eventuella misstag och där enskilda anställda uppmannas att anmäla avvikelser.

Antalet avvikelserapporter har ökat något jämfört med föregående år. Troligen beror detta snarare på en ökad vilja att rapportera, än ett ökat antal avvikelser. Den vanligaste orsaken till avvikelser är fördröjd diagnostik/fördröjd behandling. Kontinuerligt arbete med att justera arbetssätt och rutiner för att reducera orsaker till avvikelser sker.

Ett stort antal kontakter med cheftandläkaren från verksamhetschefer och medarbetare tyder på att arbetet med avvikelser och patientsäkerhet är aktivt. Under året har kommunikationen med odontologiskt ansvariga tandläkare och ämnesansvariga specialisttandläkare utvecklats. Dessa är en aktiv grupp med ett gemensamt digitalt forum och regelbundna möten, där patientsäkerhet och kvalitet är på agendan.

Patientsäkerhetsronder har genomförts med större delen av Folktandvårdens kliniker under året, och patientsäkerhetsarbetet bedöms som mycket aktivt på flertalet kliniker där rondan genomförts.

Avvikelser och klagomål utvärderas kontinuerligt av cheftandläkaren och presenteras några gånger per år till all personal genom krönikor på intranätet. En mer ingående redovisning och analys görs årligen med alla chefer. Cheftandläkaren är också med i vådrådet, som beslutar om ändring av arbetssätt och riktlinjer, bland annat med utgångspunkt i vad som framkommer från avvikelser och klagomål.

Avvikelse som handlar om brist i anamnesticering och journalföring på akutpatienter har lett till en ny rutin för detta. Diskussioner kring gränssnitt allmäntandvård/specialisttandvård framför allt gällande specialisttandvård pedodonti, har lett till förändrade riktlinjer men även en utbildning kring omhändertagande av barn med neuropsykiatriska funktionsnedsättningar. Året har också präglats av arbete inför införandet av det nya tandvårdssystemet, bildsystemet och tillhörande informationssäkerhetsarbete.

Avgörande för att framåt kunna bedriva en tillgänglig, kvalitativ och patientsäker vård kommer att vara tillgången på

Redovisning

utbildad och erfaren personal samt fortsatt arbete med att utveckla arbetssätt och flöden för att kunna erbjuda patient-säker vård till så många som möjligt

Hälsoorientering

Redovisning

3. Antalet sjukdomsförebyggande åtgärder ska öka jämfört med tidigare år. Beskriva arbetet, antal åtgärder jämfört med året innan.

Under 2024 för perioden januari-oktober utfördes 65 696 sjukdomsförebyggande och sjukdomsbehandlande åtgärder (201–214, 311–314, 321, 341–343, 350–352) jämfört med 59 943 åtgärder för samma period 2023. En ökning med 5753 åtgärder, 10 procent. Antalet patientbesök och antal undersökta patienter har ökat något jämfört med föregående år vilket delvis kan förklara ökningen. Uppföljning visar också god följsamhet till prioriteringsordningen tillsammans med ett aktivt arbete med följsamhet till nationella och lokala riktlinjer avseende sjukdomsförebyggande och sjukdomsbehandlande åtgärder.

Prioritering

Redovisning

4. Beskriva hur Folk tandvården verkar för att prioriteringsordningen vid resursbrist följs.

Folk tandvården ska bidra och arbeta brett för att länets invånare ska ha en god, jämlik och jämställd munhälsa. Samtliga av Folk tandvårdens revisionspatienter riskbedöms vid varje undersökning och utgör ett underlag för prioritering. En resursbehovsmodell är framtagen som beskriver behovet av olika resurser i relation till varje kliniks uppdrag. Modellen innehåller också en kapacitetsmodell som beskriver hur långt i prioriteringsordningen klinikens resurser räcker. Den utgör också underlag för att fördela resurser för att alla kliniker ska ha möjlighet att som minst klara av sina prioriterade grupper. Vid behov flyttas resurser inom och mellan enheter. Resursfördelningsgruppen har mandat att besluta om dessa förflyttningar/utlåningar på uppdrag av Folk tandvårdsdirektör. Prioriteringsordningen följs avseende förseningar av barn- och unga samt förseningar av patienter med regionens tandvårdsstöd per klinik. Konsekvensen av god följsamhet till prioriteringsordning innebär också påverkan på mindre prioriterade grupper i form av sämre tillgänglighet.

Tillgänglighet

Redovisning

5. Beskriva tillgängligheten via 1177 och hur den eventuellt har förbättrats.

Under 2024 har Folk tandvårdens e-tjänster på 1177 fortsatt att vara en central digital kommunikationskanal för invånare.

Under året tog Folk tandvården emot 30 266 ärenden initierade av invånare via e-tjänsterna, vilket är en ökning jämfört med 2023 då motsvarande siffra var 22 205.

En förändring under 2024 var att klinikerna började arbeta mer aktivt med vårdinitierade ärenden, där vården själva tar initiativ till att skicka frågor eller information till patienter via 1177.

Under 2024 skickades 969 sådana vårdinitierade ärenden, en markant ökning från 164 ärenden 2023.

Exempel på vårdinitierade ärenden är när kliniken informerar patient och vårdnadshavare efter en tandregleringsbedömning eller när en tid snabbt behöver ändras och det inte går att nå patienten via telefon.

När det gäller bokning, ombokning och avbokning av tider genom 1177 uppgick antalet till 19 420 under 2024, jämfört med 21 454 under 2023.

Minskningen beror på att Folk tandvården bytte journalsystem den 28 oktober, vilket gjorde att tidbokningstjänsterna behövde pausas.

Redovisning

6. Antal utförda basundersökningsåtgärder (åtgärd 101 och 111) samt analys över jämförelse med tidigare år.

Under 2024, januari-oktober, utfördes 52 711 basundersökningar (101, 111, 112) jämfört med 49 147 basundersökningar för samma period föregående år. Ökningen har skett för vuxna patienter. Antal basundersökningar av barn och unga är i nivå med föregående år. Folk tandvården har arbetat med ökad tillgänglighet för vuxna patienter och arbetar kontinuerligt för att öka flödet genom olika insatser som tex rekrytering, digitala lösningar, förändrade arbetssätt etc.

Sistahandsansvar/Befolkningsansvar

Redovisning

7. Redovisa hur ersättningen för befolkningsansvar använts.

Samtliga Folk tandvårdens kliniker är anpassade för personer med fysiskt funktionshinder. Den årliga kostnaden för dessa lokalanpassningar uppgår till 800 000 kronor till den del som avser barntandvård, vilket innefattar kostnader för hissanordningar, handikapptoiletter och anpassningar av receptioner och väntrum.

Folk tandvårdens kostnader i uppdraget befolkningsansvar avser till största delen kostnader för lönetillägg och kompensation för restid till behandlare som reser till kliniker i länets yttre delar där det ofta saknas fast stationerad personal, alternativt är begränsat med fast stationerad personal. Anledningen till att det är så pass begränsat med fast stationerad personal är att Folk tandvårdens medarbetare i stor utsträckning bor och önskar arbeta på länets större orter. Folk tandvården arbetar fortlöpande med ansträngningar för att kunna upprätthålla en god och jämlik tandvård i hela länet med bra tillgänglighet i både tid och rum. Kostnaden för enhetstillägg och resor på arbetstid till den del som avser barntandvård uppgick till 3 750 000 kronor under år 2024.

Befolkningsansvaret innebär att Folk tandvården ska erbjuda ett tandvårdsutbud i rimlig närhet för alla boende i länet. Klinikerna i Hällefors, Degerfors, Kopparberg, Laxå, Frövi och Wivallius har fått ersättning för att en del av den grundkostnad, det innebär att driva en klinik på dessa orter och där full kostnadstäckning inte är möjlig att nå med de patientavgifter för vuxna och ersättning för barntandvård som kan genereras ur befintligt patientunderlag på respektive ort. Kostnaden för denna del av befolkningsansvaret som avser barntandvård uppgick till 2 500 000 kronor under 2024.

Sistahandsansvar/Befolkningsansvar barn och unga

Redovisning

8. Antal barn som uteblivit från undersökning eller behandling och som trots vidtagna åtgärder inte kunnat behandlas eller undersökas. Antal barn redovisas för innevarande år respektive två år tillbaka i tiden.

Antal barn som uteblivit	År 2022	År 2023	År 2024
från undersökning	537	619	556
under behandlingsperiod	133	136	112
Totalt	670	755	688

9. Vilka insatser som görs för att få barn som uteblir att komma till tandvårdsbesök.

När ett barn uteblir från sitt tandvårdsbesök försöker kliniken alltid nå vårdnadshavare/myndiga barnet per telefon för att erbjuda en ny tid samt förklarar vikten av att komma på bokade tider. Om ingen svarar så hanterar särskilt utsedd personal ärendet vidare genom att återigen ta telefonkontakt och upprätta en personlig relation med vårdnadshavare/myndiga barnet för att skapa en bild av varför patienten inte kommer till sitt besök och därmed hitta individuella lösningar så att patienten får den vård som den har rätt till. Om det trots upprepade försök inte går att nå vårdnadshavare/myndiga barnet sänds ett brev med uppmaning om att höra av sig för en tidsbokning. Om vårdnadshavare/myndiga barnet inte hör av sig antecknas barnet för ny kallelse om 12 månader. Efter 12 månader sänds ett brev med uppmaning om att höra av sig för en tidsbokning. Om vårdnadshavare ej hör av sig så tas i detta läge ett beslut av verksamhetschefen/odontologiskt ansvarig tandläkare om anmälan till Socialtjänsten utifrån en odontologisk bedömning. Om ett barn uteblir/lämnar återbud fler än 4 gånger inom 6 månader tas också beslut om eventuell orosanmälan.

10. Antal barn som anmälts till sociala myndigheter på grund av misstanke om omsorgssvikt eller att barnet på annat sätt far illa. Övergripande beskriva rutinen.

Under 2024 gjordes 261 orosanmälningar enligt 14 kapitlet 1 § socialtjänstlagen vid Folk tandvården.

Folk tandvården har en rutin för "Barn som far illa eller riskerar att fara illa". Denna är tillgänglig på intranätet för alla medarbetare.

Rutinen syftar till att inom området ge vägledning för all personal inom Folk tandvården. Den innehåller avsnitt om vad anmälaren ska tänka på vid anmälan, i vilka situationer som barn far illa, vilka som är riskgrupper för att fara illa, vad vi behöver vara uppmärksamma på och kan mötas av i tandvården. Rutinen ger även vägledning till vad vi kan göra om vi behöver diskutera ett fall med någon och hur vi ska göra när vi inte lyckas få barn och ungdomar till kliniken. Sist i rutinen beskrivs konkret hur en anmälan görs.

Sistahandsansvar/Befolkningsansvar vuxna

Redovisning

11. Redovisa hur ersättningen för det särskilda ansvaret för vuxna har använts.

Samtliga Folk tandvårdens kliniker är anpassade för personer med fysiskt funktionshinder. Den årliga kostnaden för dessa lokalanpassningar uppgår till 800 000 kronor till den del som avser vuxentandvård, vilket innefattar kostnader för hissanordningar, handikapptoaletter och anpassningar av receptioner och väntrum.

Folk tandvårdens kostnader i uppdraget befolkningsansvar avser till största delen kostnader för lönetillägg och kompensation för restid till behandlare som reser till kliniker i länets yttre delar där det ofta saknas fast stationerad personal, alternativt är begränsat med fast stationerad personal. Anledningen till att det är så pass begränsat med fast stationerad personal är att Folk tandvårdens medarbetare i stor utsträckning bor och önskar arbeta på länets större orter. Folk tandvården arbetar fortlöpande med ansträngningar för att kunna upprätthålla en god och jämlik tandvård i hela länet med bra tillgänglighet i både tid och rum. Kostnaden för enhetstillägg och resor på arbetstid till den del som avser vuxentandvård uppgick till 3 750 000 kronor under år 2024.

Befolkningsansvaret innebär att Folk tandvården ska erbjuda ett tandvårdsutbud i rimlig närhet för alla boende i länet. Klinikerna i Hällefors, Degerfors, Kopparberg, Laxå, Frövi och Wivallius har fått ersättning för att en del av den grundkostnad, det innebär att driva en klinik på dessa orter och där full kostnadstäckning inte är möjlig att nå med de patientavgifter för vuxna och ersättning för barntandvård som kan genereras ur befintligt patientunderlag på respektive ort. Kostnaden för denna del av befolkningsansvaret som avser vuxentandvård uppgick till 2 500 000 kronor under 2024.

Folk tandvårdens specialisttandvård (avdelningarna bettfysiologi, protetik, parodontologi/implantat och endodonti) har fått ersättning för att omhänderta patienter med en särskild behandlingsproblematik och där omhändertagandet medför kostnader som inte ryms i Folk tandvårdens prislista för specialisttandvård enligt gällande regelverk. Kostnaden för denna del i befolkningsansvaret uppgick till 1 400 000 kronor för år 2024.

Folk tandvården har organiserat jourverksamheten vid en central jourklinik belägen på Gamla gatan/Klostergatan i Örebro. Jourkliniken har öppet alla dagar året runt. Folk tandvårdens nettokostnad för jourklinikens verksamhet under 2024 var 500 000 kronor.

Tandvård till barn och unga

Generella munhälsoinsatser

Redovisning

12. Antalet förebyggande insatser i skolorna ska stärkas, särskilt i socioekonomiskt utsatta områden jämfört med året innan. Beskriv Folk tandvårdens folkhälsoenhets arbete med generella insatser för barn och unga. När insatser samtliga områden med socioekonomisk utsatthet?

Alla barn och ungdomar i länet har fått erbjudande om en munhälsolektion i skolan. 500 klasser besöktes vilket motsvarar 100% av alla förskoleklasser, 97% av fjärdeklasser och 87% av sjunde klass. Resterande har tackat nej eller inte svarat på erbjudandet om besök.

7 av länets 23 gymnasieskolor besöktes.

Riktade insatser till riskområden med socioekonomisk tyngd har utförts. Aktiviteter som genomförts är:

Glada tanden (tandborstning i förskola) 41 förskolor deltar från riskområden.

Viva Fluorid (fluoridsköljning i skolan) 13 skolor i riskområden sköljer med fluorid.

Tandborstbytarveckor genomförs 1 gång per termin i riskområden, då tandborste/tandkrämspaket delas ut i området.

Under 2024 genomfördes en enkät till pedagoger på de förskolor som deltar i Glada Tandens. De flesta pedagoger uppgav sig vara positiva till initiativet och uppgav även att de upplever att barnen får möjlighet att träna på andra kunskaper i samband med tandborstningen, tex lära sig färger, räkna och att vänta på sin tur. De flesta förskolor bors tar varje dag, ofta i samband med lunch eller frukostund/vila och de flesta uppgav att de tar uppehåll vid sjukdomsutbrott till exempel magsjuka och förkylningar.

Kontakter med BHV och utbildning av BHV-personal

Redovisning

13. Redovisa hur det kontinuerliga stödet/samarbetet sker.

Folk tandvården har med regelbundenhet en kurs om småbarnskaries. Kursen erbjuds i BVC:s kurspaket för nyanställda. BVC beställer kursen utifrån nyanställningar. Kursen erbjuds till alla. Folk tandvården deltar minst en gång per år på BVC-träffar.

BHV bjuds in på träffar för BVC-ansvariga i Folk tandvården.

Folk tandvården har avstämningar med utvecklingsledare på BHV.

Allmäntandvård

Redovisning

14. Antal barn 0-1 år som blivit hänvisade till Folk tandvården från BHV.

Folk tandvården har tagit emot 3 remisser från barnhälsovårdens mottagningar. Totala antalet barn 0-1 år som besökt Folk tandvården under året är 361 barn.

Antalet remisser från barnhälsovårdens mottagningar har minskat jämfört med tidigare år. Det kan finnas fler anledningar till minskat antal varav en kan vara den manuella hantering som krävs för att registrera remisser där flera av BVC-ansvariga på kliniker uppgett att de kan ha missat detta. Personalomsättning inom både BVC och Folk tandvården kan vara en annan anledning. Alla BVC-sköterskor erbjuds utbildning i munhälsa där remissförfarandet tas upp.

Specialisttandvård för barn och unga, exklusive tandreglering

Redovisning

15. Antal behandlade patienter per specialitet.

I tabell nedan redovisas antal påbörjade och avslutade behandlingar avseende barnpatienter per specialitet exklusive tandreglering under 2024. På grund av byte till nytt journalsystem redovisas endast antal patienter i perioden januari till oktober.

Avdelning	Start	Avslut
Pedodonti	483	436
Parodontologi	57	50
Protetik	76	45
Endodonti	76	64
Bettfysiologi	36	22
Odontologisk radiologi	1128 (genomförda us)	
Totalt	728 exkl rtg	617 exkl rtg

16. Antal behandlingar utförda under narkos. Antal patienter i kö (31 december).

Under 2024 behandlades 22 barnpatienter under narkos av specialister från avdelningen för pedodonti. Dessa behandlingar har skett på Karlskoga lasarett.

Sedan sommaren 2024 har pedodontikliniken inte haft möjlighet att själva utföra behandlingar under narkos på barnpatienter då tandvårdsutrustningen varit undermålig på Karlskoga lasarett där vi tilldelats narkosresurser.

Vi har därför samverkat med Käkkirurgsektionen på Universitetssjukhuset som utfört 13 barnnarkoser efter remiss från oss.

Totala antalet barnpatienter där vi beslutat om narkoser var således 35 under 2024. Under 2023 var totala antalet narkoser 34.

Vår förhoppning och starka önskan är att tillgången till lokaler där vi kan utföra behandlingar på barn som behöver narkoser kommer lösas under den första delen av 2025. Det är av stor vikt att specialister i pedodonti utför behandling för att ge våra barnpatienter den bästa specialisttandvården när behov av detta finns.

17. Antal utförda tandhälsoundersökningar efter underrättelse från socialtjänsten i samband med placering av barn utanför egna hemmet. Antal barn i åldrarna 0-6 år, 7-17 år och 18-20 år.

Totalt under året har Folk tandvården utfört 13 tandhälsoundersökningar efter underrättelse från Socialtjänsten fördelat på ålderskategorier enligt följande:

Ålder 0-6år

3 individer

Ålder 7-17år

10 individer

Ålder 18-20år

0 individer

Antalet individer där Folk tandvården utfört tandhälsoundersökning efter underrättelse från Socialtjänsten har ökat under 2024 jämfört med tidigare år då det totala antalet under 2023 var tre stycken.

18. Antal utförda tandhälsoundersökningar som föranleder behandling.

Den manuella hanteringen av registreringen av antal utförda tandhälsoutredningar gör att den mänskliga faktorn blir en osäkerhetsfaktor i sammanhanget.

Vårt tandvårdssystem kan inte ge oss statistik på antal tandhälsoundersökningar som föranleder behandling.

Under året 2024 har ej övrig journalinformation antecknats annat än antal patienter och ålder.

Tillgänglighet specialisttandvård för barn och unga, exklusive tandreglering.

Redovisning

19. Väntetider per specialitet (31 december).

Väntetider och kösituation presenteras i tabell under punkt 20.

20. Antal patienter på kö för varje specialitet (31 december).

	Kösituation barnpati- enter					
	Prio 1 akut		Prio 2 förtur		Prio 3 kö	
Avdelning	väntetid	antal pat	väntetid	antal pat	väntetid	antal pat
Pedodonti	0	0	6-7 mån	104	8-10 mån	80
Parodontologi/den- toalv	0	0	0	0	0	0
Parodontologi/im- plantatkirurgi	0	0	2-4 mån	18	0	0
Protetik	0	0	3-4 mån	30	0	0
Endodonti	0	0	0	0	0	0
Bettfysiologi	1-2 mån	2	0	0	0	0
Odontologisk radio- logi	1 mån	1	0	0	2 mån	2
Apné	0	0	0	0	0	0

Tandreglering

Redovisning

21. Antal och andel patienter som blivit behandlade, uppdelat på åldersgrupp samt allmäntandvård/specialist-tandvård.

Resultat presenteras i tabell nedan för perioden jan-okt 2024 på grund av byte till nytt journalsystem.

Ålder	Allmäntandvård		Specialisttandvård	
	Antal	Andel	Antal	Andel
23	2	0,1%	78	2,1%
22	7	0,2%	95	2,4%
21	5	0,1%	129	3,2%
20	5	0,1%	179	4,8%
19	5	0,1%	214	6,1%
18	21	0,6%	292	8,3%
17	27	0,7%	344	9,3%
16	26	0,7%	306	8,2%
15	56	1,5%	247	6,5%
14	73	1,9%	242	6,3%
13	95	2,5%	185	5,0%
12	139	3,8%	132	3,6%
11	146	4,0%	96	2,6%
10	180	4,9%	62	1,7%
9	91	2,5%	43	1,2%
8	31	0,9%	15	0,4%
7	3	0,1%	7	0,2%
6	0	0,0%	7	0,2%
5	0	0,0%	16	0,5%
4	0	0,0%	12	0,4%
3	0	0,0%	12	0,4%
2	0	0,0%	1	0,03%
1	0	0,0%	0	0,0%
0	0	0,0%	0	0,0%

22. Viss tandreglering kan utföras av allmäntandläkare enligt specialistens anvisningar. Särskild ersättning utgår då till allmäntandläkaren från ortodontiavdelningen, enligt fyra ersättningsnivåer. Redovisa ersättningen är från ortodontiavdelningen till allmäntandvården inom Folk tandvården respektive privat tandläkare för ortodontibehandling.

Ersättning för uppdraget Tandreglering:	30 162 000
Varav allmäntandvård ftv:	1 958 110
varav allmäntandvård privat:	188 640

Tillgänglighet tandreglering

Redovisning

23. Väntetider (31 december)

Väntetider och kösituation redovisas i punkt 24.

Avdelningen för ortodonti/tandreglering har en väntetid på 3-48 månader utifrån prioritering per den 31 december 2024. Detta är en försämring jämfört med 2023.

Patienterna är registrerade i en vårdplaneringslista som tar hänsyn till patienternas individuella förutsättningar vad gäller mognad, tillväxt etcetera i förhållande till odontologiskt motiverad behandlingsstart.

Dock föreligger sedan flera år ett underskott av utbildade specialisttandläkare på avdelningen vilket är en stor anledning till att vi har en väntetid. Värt att påpeka är att fler patienter har fått behandling men antal behandlare har inte ökat. För att kunna ta emot och behandla fler patienter har avdelningen arbetat intensivt med flödeseffektivitet.

Dessutom har avdelningen märkt en ökad värdefterfrågan i samband med den höjda åldersgränsen år 2019 för avgiftsfri tandvård för barn- och ungdomar samt ökad inflyttning i regionen av nya barnpatienter till exempel på grund av att Örebro är en universitetsstad.

Tandreglering innebär långa behandlingar på mellan två-fyra (2-4) år vilket gör att det tar lång tid att se effekter av tagna beslut. Dessa faktorer riskerar i framtiden att påverka tillgängligheten negativt innan adekvat resursdimensionering uppnåtts.

Intern uppdragsutbildning till specialistkompetens pågår med två (2) personer. Ytterligare två (2) personer skall påbörja specialistutbildning i januari 2025. Utbildningen tar tre (3) år att genomföra.

Den 27 november 2024 togs beslut om att sänka den avgiftsfria barn- och ungdomstandvården till 19 år från och med 1 januari 2025.

24. Antal patienter på kö (31 december).

	Kösituation					
	Prio 1 akut		Prio 2 förtur		Prio 3 kö	
Avdelning	väntetid	antal pat	väntetid	antal pat	väntetid	antal pat
Ortodonti, vuxen	0	0	0	0	2-4år	241
Ortodonti, barn	1-4 mån	51	1-4 år	679	2-4 år	2416

Tandvård till vuxna

Konsultationer och samverkan

Redovisning

25. Redovisa hur man samverkat med hälso- och sjukvårdens aktörer.

Enligt nedan uppställning har patientfokuserad samverkan skett med olika aktörer och inom olika fokusområden;

Specialisttandvård Pedodonti + Psykiatri – Barn som far illa (Hälso- och sjukvården och Socialtjänsten)

Specialisttandvård Pedodonti + Psykiatriteam från Örebro Universitet – Tandvårdsrådslä

Specialisttandvård Protetik/Pedodonti + Psykiatri – Ätstörningspatienter

Specialisttandvård Protetik + Opererande och onkologi/ Plastik och Käkkirurgi – Käk- och ansiktsprotetik

Specialisttandvård Apné + Capio läkargruppen samt lungmedicin – Obstruktivt sömnapné syndrom

Specialisttandvård Ortodonti + Käkkirurgiska kliniken Örebro och Uppsala – Ortognat kirurgi samt LKG-behandlingar

Specialisttandvård Odontologisk radiologi + Medicinsk radiologi – Cancerutredningar

Specialisttandvård Bettfysiologi + Käkkirurgiska kliniken – Smärtutredningar

Specialisttandvård Pedodonti + Karlskoga lasarett – Barnnarkoser

Specialisttandvård Pedodonti + Barnmedicin USÖ - ronder för ineliggande barn

Specialisttandvård Pedodonti + Barnhabiliteringen - patientfokuserad samverkan

Samverkan i regionens nätverket Hälsofrämjande insatser

Deltar i USVE folkhälsa och primärprevention

Samverkan i nätverk för Tobacco endgame

Samverkan Folkhälsoteam Region/ kommun

Utbildning "Framtidens undersköterska"

Introduktionsprogram sjuksköterskor region Örebro län

Utbildning BVC sköterskor

Utbildning vid länets sjukhus på efterfrågan

Viva tanden i familjecentraler

Specialisttandvård för vuxna

Redovisning

26. Redovisa hur ersättningen för ämnesområdet odontologisk radiologi har använts.

Folktandvårdens specialisttandvård avdelning för odontologisk radiologi har fått ersättning med 1 950 000 kronor under 2024 för att omhänderta patienter med en särskild behandlingsproblematik och där omhändertagandet medför kostnader som inte ryms i Folktandvårdens prislista för specialisttandvård enligt gällande regelverk. Det är svårt att nå full kostnadstäckning för kostnader inom avdelning odontologisk radiologi med de patientavgifter och åtgärder som finns i prislistan för denna specialitet. Det är också ganska få åtgärder som står till förfogande i prislistan för denna verksamhet.

Kariesmottagning

Redovisning

27. Antal remisser och antal sjukdomsbehandlande åtgärder vid Kariesmottagningen och beskriva hur man vid mottagningen arbetat med kunskapsspridning.

Under år 2024 har kariesmottagningen mottagit remisser från både allmän-, privat- och specialisttandvården. Antal remiss totalt= 27 (24) Föregående år inom parantes.

Allmäntandvård: 18 (14)

Privattandvård: 6 (8)

Specialisttandvård: 3 (2)

Antal sjukdomsbehandlande åtgärder har varit något färre än föregående år 93 (149). Minskningen beror delvis på resursbrist i enheten och att kariesmottagningen var stängd under sommarmånaderna, längre tid än tidigare. Det har också varit personalomsättning på mottagningen.

Samarbetet med KCÄM (Kunskapscentrum för äldres munhälsa) har fortsatt och under året har mottagningen bland annat deltagit i att uppdatera dokumentet "Vägledning för vårdplanering äldretandvård". Som ett komplement till övriga professioner på kariesmottagningen har en munhälsocoach-kompetens på deltid tillkommit för att kunna erbjuda utökad kvalificerad rådgivande behandling och stöd med uppföljning online.

Under våren hölls en presentation och dialog med länets Branschråd kring utredning och behandling av kariessjukdom. I seminarieprogrammet för specialistutbildning höll kariesmottagningen under hösten ett seminarium "Karies utredning, icke-invasiv behandling, beteendemedicinska behandlingar samt kariesprofylax".

Under året har en tandhygienist från kariesmottagningen ingått i arbetsgruppen för att ta fram personcentrerat och sammanhållet vårdförlopp för karies som initierats av Nationellt programområde för tandvård, NPO.

Information om mottagningen finns på Folktandvårdens intranät och Region Örebro läns externa webb samt på 1177.

Digital mottagning

Redovisning

28. Antal vårdbesök på den digitala mottagningen.

	2020	2021	2022	2023	2024
Digital mottagning	204	939	875	1086	1091

Under 2024 genomfördes 1 398 digitala vårdbesök fördelade på 1 091 besök vid Folktandvårdens digitala mottagning. Det motsvarar nivån från föregående år.

Personal som bemannar Folktandvårdens Digitala mottagning tar emot patienter från hela länet. Där jobbar tandsköterskor eller tandhygienister som tar emot 2-åringar för digital tandhälsokontroll och tandläkare för övriga sökorsaker. Av 1091 besök var 461 besök tandhälsokontroller. Samtliga av Folktandvårdens kliniker erbjuder sedan hösten 2024 digitala tandhälsokontroller för 2-åringar.

Det har delvis varit brist på bemanning på Folktandvårdens Digitala mottagning, vilket gett en minskning av de tider som erbjudits. Under 2025 förväntas balans uppnås. Under 2024 har också nytt tandvårdssystem och bildsystem införts, vilket utgjort en belastning på verksamheten och utifrån det har det skett en minskning av antal digitala vårdmöten. Det har också funnits ett minskat stöd för att driva digitala vårdmöten vidare ute på klinikerna, då nyckelresurser för stöttning varit aktiva i införandeprojekten av nya system i verksamheten. Digitala tandhälsokontroller samt digitala vårdbesök på ortodontiavdelningen har hållits stabilt trots de förändringar Folktandvården genomgått.

Övrigt

Läkemedelskostnader

Redovisning

29. Redovisning av statistik över läkemedelsförskrivning genom antal förskrivna recept för respektive läkemedelsgrupp och kostnader. Hur ser förskrivningen ut av antibakteriella medel för systemiskt bruk (antibiotika) ut jämfört med året innan.

Antalet förskrivna läkemedel under 2024 var 21489 förpackningar, en ökning från föregående år. En ökning av kostnad med ca 400 000 kronor. Antibakteriella medel för systemiskt bruk minskade med 150 förpackningar.

	Förmån (kr) 2024	Antal hela förp
Totaler	1 795 158	21489
A01 MEDEL VID MUN- OCH TANDSJUKDOMAR	1 701 594	19498
A07 ANTIDIARROIKA, INTES- TINALA ANTIINFLAMMATO- RISKA OCH ANTIINFEKTIVA MEDEL	25 833	132
B02 HEMOSTATIKA	10 125	56
D01 SVAMPMEDEL FÖR UT- VÄRTES BRUK	123	3
D06 ANTIBIOTIKA OCH KE- MOTERAPEUTIKA FÖR UT- VÄRTES BRUK		
D07 KORTIKOSTEROIDER FÖR UTVÄRTES BRUK	0	3
H02 KORTIKOSTEROIDER FÖR SYSTEMISKT BRUK	78	1
J01 ANTIBAKTERIELLA ME- DEL FÖR SYSTEMISKT BRUK	36 029	1005
J02 ANTIMYKOTIKA FÖR SYSTEMISKT BRUK	494	4
J05 VIRUSHÄMMANDE ME- DEL FÖR SYSTEMISKT BRUK	932	10
M01 ANTIINFLAMMATO- RISKA OCH ANTIREUMATISKA MEDEL	1 862	98
M03 MUSKELAVSLAPPANDE MEDEL	122	5
N01 ANESTETIKA	4 489	19
N02 ANALGETIKA	9 527	518
N05 NEUROLEPTIKA, LUG- NANDE MEDEL OCH SÖMNME- DEL	715	60
P01 MEDEL MOT PROTOZOER	3 232	76

Redovisning

	Förmån (kr) 2024	Antal hela förp
R01 MEDEL VID NÄSSJUKDOMAR	0	1
R02 MEDEL VID SJUKDOMAR I STRUPE OCH SVALG		
R05 MEDEL MOT HOSTA OCH FÖRKYLNING		
R06 ANTIHISTAMINER FÖR SYSTEMISKT BRUK		
Ö ÖVRIGA		

Utbildning av nytexaminerade tandläkare

Redovisning

30. Totalt antal anställda nytexaminerade tandläkare. Beskriv hur ersättningen för traineeprogrammet har används.

Totalt antal anställda nytexaminerade tandläkare under 2024: 21 tandläkare.

Traineeprogrammet pågår under 1,5 år och innehåller en blandning av föreläsningar, seminarier och grupparbeten, allt med syftet att stärka den nytbildade medarbetaren i sin nya yrkesroll. Traineeprogrammet har en tydlig inriktning på odontologi och social trivsel. Under hela termin 2 samlas traineetandläkare för terapi och klinisk handledning en dag/vecka på en gemensam klinik. Detta för att kvalitetssäkra handledning.

Specialisttandläkarutbildning

Redovisning

31. Beskriv arbetet som kunskapsnod, samverkan med övriga regioner, egen ST-utbildning och hur Folk tandvården bidragit med utbildningsinsatser.

Som utsedd kunskapsnod i mellan Svenska R-SATS innehar Region Örebro ordförandeskapet. Därmed deltar Örebro även med representation i N-SATS. Med detta utgör Region Örebro en central aktör avseende specialistutbildningar såväl regionalt som nationellt.

Samverkan mellan regionerna sker regelbundet inom R-SATS men även genom den Centrala Studierektors Gruppen (CSRG) samt mellan de olika specialiteterna,

Folktandvården bedriver egen ST-uppdragsutbildning där samtliga 9 platser är pågående. Ett långsiktigt kompetensförsörjningsarbete siktar mot att Folktandvården kan bedriva egen ST-utbildning i samtliga specialiteter. Detta sker bland annat med sk kombinationstjänster forskning och specialistutbildning.

Nationellt odontologiskt centrum

Redovisning

32. Redovisa vilka åtgärder som utförts under uppdraget samt specificera kostnader för detta. Redovisning ska ske av såväl allmäntandvårdens som specialisttandvårdens utvecklingsprojekt.

Det framtagna strategidokument för högspecialiserad tandvård där NOC (Nationellt Odontologiskt centrum) ingår har varit en grund för verksamheten under 2024 vad gäller visioner, mål och aktiviteter.

Uppdraget för område specialisttandvård omfattar insatser inom områden kompetensförsörjning, regional/nationell utbildningssamverkan, regional/nationell klinisk samverkan, regionala/nationella konferenser, infrastruktur för samverkan samt vetenskaplig kompetens. Medel för detta uppgick 2024 till 4 600 000 kronor för område specialisttandvård och är fördelade enligt tabell nedan:

NOC-aktiviteter	Belopp, tkr
Kompetens-försörjning	750 000
Nationell Regional Samverkan	750 000
Infrastruktur för samverkan o forskning	2 350 000
Vetenskaplig kompetens	750 000
Summa	4 600 000

Aktiviteter

Kompetensförsörjning

Specialistkompetens

En strategisk och långsiktig kompetensförsörjning kräver ständig omvärldsbevakning, aktiva rekryteringsinsatser och planering för framtida dimensionering utifrån uppdraget. Specialistkompetens finns inom samtliga specialiteter som är organiserade inom Folk tandvården. Under senaste åren har resultatet av extern rekrytering av etablerade specialister varit dåligt, vilket är en nationell trend. Av den anledningen har Folk tandvården en strategi för tandläkare i den egna organisationen där ett antal meriteringstjänster regelbundet erbjuds länets allmäntandläkare. Detta meriterar dessa tandläkare att antingen söka nationella ST-platser eller genomföra intern uppdragsutbildning i Folk tandvårdens regi.

Specialistutbildning

Specialistutbildning ges för närvarande i samtliga specialiteter undantaget bettfysiologi.

Under 2024 pågick kombinationstjänster i ortodonti, protetik, endodonti och odontologisk radiologi vilket efter 6 år resulterar i såväl specialistkompetens som disputation i respektive ämnesområde. I tre av dessa specialiteter har tandläkarna redan avlagt specialistexamen och en även doktorsexamen (ortodonti).

Regional/nationell utbildningssamverkan

Samverkan i specialistutbildningen med andra utbildningsinstitutioner

Studierektor för ST-utbildningen i Örebro är tillika medlem i nationella CSRG (Centrala StudieRektorsGruppen) och driver arbete för ökad samverkan, till exempel med nationella seminarier och ämnesövergripande utbildningar. Verksamhetschef STV Vuxen representerar regionen i nationell samordning i ST-utbildningsfrågor via Nationella samordningsgruppen för tandläkarnas specialiseringstjänstgöring (NSATS) samt leder arbetet i motsvarande regionala samverkansform (R-SATS).

Folk tandvården bedriver bland annat programmerad efterutbildning med nationellt intag enligt:

”Ortodontiasistentutbildning” (grundnivå motsvarande 60 hp); återkommande

Smärtlindring och sedering med tonvikt på lustgassedering inom tandvård (avancerad nivå, motsvarande 7,5 hp); återkommande

Certifieringsutbildning allmäntandvård

En certifierad tandläkare examinerades under året och en tandläkare är under pågående utbildning. Under året har också dialog först med flera regioner, framför allt norra regionerna, kring uppdragsutbildning i certifiering allmäntandvård.

Redovisning

Extern kursgivning

Medarbetare från Folktandvårdens specialisttandvård är engagerade som föreläsare i kurser med målgrupp regionalt, nationellt och även utanför Sverige. Kurserna har givits i egen regi samt i samverkan med exempelvis Tandläkarförbundet eller andra utbildningsaktörer.

Utbildningssamverkan med angränsande regioner

Under 2024 har medarbetare från område specialisttandvård ansvarat för uppdragsutbildningar inom specialiserings-tjänstgöring med flera av de regioner som ingår i den mellansvenska sjukvårdsregionen och under 2025 planeras även utbildningssamverkan och uppdragsutbildning inom certifieringsutbildning allmäntandvård.

Nätverk och uppdrag

Medarbetare inom specialisttandvården ingår i nationella nätverk inom kliniska kompetensområden. Flera medarbetare har också löpande uppdrag inom ämnesföreningars styrelser nationellt och även utanför Sverige. Disputerade medarbetare har engagerats som opponenter, sakkunniga i betygsnämnd vid disputationer samt som externa granskare vid examinationer av ST-tandläkare vid andra lärosäten. Aktiva forskare har gränsöverskridande samarbeten såväl geografiskt som multidisciplinärt/ organisatoriskt.

Regional/nationell klinisk samverkan

Klinisk tjänstgöring

Med regionalt samverkansavtal har medarbetare från område specialisttandvård stöttat Region Västernorrland med specialistkompetens inom parodontologi via distanslösningar.

Konsultationsverksamhet

Den externa konsultationsverksamheten har framför allt berört ämnesområdena pedodonti (via videolänk gentemot Värmland och Sörmland).

Konsultationer till allmäntandvård i inom Region Örebro län har skett på plats vid flera allmäntandvårdskliniker, via remiss- och telefonförfrågan samt via videomöten.

Vård för utomlänspatienter

Inom kompetensområdet käk- och ansiktsprotetik utreds och behandlas patienter från andra regioner i samverkan med enheten opererande onkologi inom hälso- och sjukvården. Specialkompetens gällande anaplastologisk verksamhet tillses genom samverkan med internationellt välmeriterad person.

Vetenskaplig kompetens/utvecklingsarbete specialisttandvård

Utvecklingsprojekt ATV	Klinik	Belopp kr
Samarbete sprututbytesmottagning	Folkhälsoinsatser	25 000
Digital konsultation	ATV	248 500
Barnfattigdom Hällefors	FHI/Hällefors	9 000
Summering		282 500
Utvecklingsprojekt gemensamma	Klinik	Belopp kr
Framtand	Samtliga kliniker	1 300 000
Kompetenshöjande insatser pedodonti	Pedodonti + ATV	25 000
Handledning av samtliga trainee-tandläkare vid en klinik	Samtliga kliniker	500 000
Summering		1 825 000
Utvecklingsprojekt STV	Klinik	Belopp kr
Digital konsultation	Ortodonti	250 000
Guidad implantatinstallation	Lab/rtg/parod/protetik	120 000

Redovisning

Indirekt bonding	Ortodonti	68 400
Digital skärm i taket	Pedonti	25 000
Retainerbockningsmaskin	Ortodonti	365000
Summering		828 400
TOTALT		2 935 900

Samarbete sprututbytesmottagningen

De personer som kommer till sprututbytesmottagningen är mestadels hemlösa, utan daglig tillgång till att kunna sköta sin munhygien. Levnadssituationen medför tyvärr svårigheter till att skapa och upprätthålla goda levnadsvanor, vilket i sig är grunden för en god hälsa. Dessa personer har mycket hög risk för ohälsa och många har tyvärr även redan stora tandvårdsbehov. Majoriteten har ingen fast tandvårdskontakt. Personalen märkte att sprututbytesmottagningens patienter generellt har dålig munhälsa som många gånger utgör hinder för sociala kontakter. Syftet med projektet var främst att stärka personalens kunskap i munhälsa och tandvårdsstöd, samt att få så många personer som möjligt som besöker sprututbytesmottagningen att genomföra tandborstning med fluoridtandkräm, eller/och fluoridsköljning. Projektet är avslutat och samarbetet fortsätter nu som en del av Folk tandvårdens folkhälsoinsatser ordinarie arbete.

Digital ortodontikonsultation

Projektet avser att rationalisera konsultationsprocessen i syfte att medföra en påtaglig effektivisering av personalutnyttjandet och genomströmningen av konsultationsärenden genom att införa digital ortodontikonsultation i stället för fysisk. Under 2024 har samtliga allmäntandvårdskliniker infört digital konsultation. Projektet ska slutredovisas under 2025.

Barnfattigdom Hällefors

Hällefors har enligt Rädda Barnens och Regionens barnfattigdomsutredning, gjord av Anders Trumberg och Maria Lindborg (2021), visats sig vara den kommun i Sverige som har högst andel barn som lever i ekonomisk utsatthet. Projektet avser att samla in kunskap för att kunna utvärdera och om möjligt anpassa Folk tandvårdens insatser för att säkerställa att barnen i Hällefors ges förutsättningar till likvärdig tandvård som övriga barn i länet. Projektet avser även utreda om det är möjligt att ta fram en metod som undersöker om barns rätt till likvärdig hälsa påverkas av barns ekonomiska situation.

Framtand

Införandet av nytt tandvårdssystem, Frenda, har inneburit att referenspersoner från verksamheten aktivt bidragit med kompetens för att tandvårdssystemet ska kunna stödja de processer Folk tandvården har. Nya flödena i Frenda har inneburit förändrade arbetssätt och utveckling inom Folk tandvårdens olika verksamheter. Riktlinjer och processbeskrivningar har uppdaterats som förväntas skapa verksamhetsutveckling och nytta.

Kompetenshöjande insatser pedodonti

Projektet är i en inledande fas men avser att förbättra kunskaperna inom barntandvård hos medarbetare i allmäntandvård. I projektet avser pedodonti få till en förbättrad kommunikation och kunskapsspridning mellan allmän- och specialisttandvården genom att erbjuda ett nytt konsultationsförfarande digitalt eller via telefon. På avsatt tid kommer patientfallen med patientens ansvariga tandläkare och tandsköterska på allmäntandvårdskliniken diskuteras och förväntas då leda till ett lärande.

Handledning av samtliga traineetandläkare vid en klinik

Projektet avsåg undersöka om man kan lösa den nuvarande bristen av erfaren handledning på vissa kliniker och samtidigt säkerställa kvaliteten för traineetandläkare genom förändrat traineeupplägg. Detta genom att ha en gemensam handledardag då samtliga traineetandläkare arbetar på en gemensam klinik med flera erfarna handledare. Projektet startade på kliniken i Karlskoga under våren 2023 fortsatte under både vår och höst 2024 vid klinikerna Haga och Adolfsberg. Under året har även traineetandhygienister omfattats av handledningsdagen. Projektet är slutrapporterat och handledningsdagen kommer fortsätta och kommer omhändertas inom den ordinarie.

Guidad implantatkirurgi

I dagsläget finns en otydlighet och inkonsekvens i hur vi kommunicerar kring installationer av implantatskruvar mellan olika specialiteter. Kommunikationen kring remisser fungerar inte alltid på ett bra sätt, vilket kan resultera i suboptimal placering av implantaten. Implantatskruvar placeras idag inte efter en gemensam digital planering. Försök har tidigare gjorts med implantatoperationer med kirurgiska fullguider, något som i det fåtal fall det använts fallit väl ut.

Redovisning

Specialisttandvården i Örebro anses hamnat på efterkälken när det kommer till guidad kirurgi. Vid supoptimal implantatplacering i den estetiska zoner riskerar man att livslångt skapar en ogynnsam estetik och ökade risker för tekniska komplikationer. Huvudsyftet med projektet är att med hjälp av skenor skapa mer optimalt kirurgiskt placerade implantat för god estetik och funktion hos den protetiska konstruktionen. Projektet har förlängts och beviljats ytterligare medel då ytterligare patienter krävdes för en fullgod utvärdering.

Utöver dessa pågår även tidigare påbörjade projekt men som inte beviljats några nya medel under året.

Evaluering av indirekt bondingsteknik: effekter på bondingstid, arbetsflöden och köer

Idag bondas fast apparatur genom direkt bondingsteknik vilket innebär att samtliga brackets bondas direkt på tänderna. För att bonda en käke (10–12 tänder), bokas idag 60 minuter i tidboken. Genom indirekt bondingsteknik kan samtliga tänder i en käke (10–12 tänder) bondas direkt med hjälp av en skena vilket kommer att spara mycket tid för varje bondingstillfälle. Två käkar kan bondas inom 40 minuter (jämfört med bond av en käke på 60 minuter). Syftet är att effektivisera vårdflöden inom avdelningen genom att korta ned bondingstiden (per käke) vilket motsvarar en snabbare bonding med cirka 65 %. Detta kan på sikt medföra att vårdköerna till avdelningen kan minskas då dubbelt så många patienter kan tas in och bondas samtidigt som arbetsmiljön för medarbetarna på avdelningen kan förbättras. Projektet har förlängts och beviljats ytterligare medel då byte av leverantör har skett och ytterligare utvärdering krävdes.

Digital skärm i taket

På pedodontin (barntandvården) går många barn med särskilda behov som inte samverkar till undersökning eller behandling. Dessa barn kommer på flera inskolningar till undersökning och samverkar inte, vilket gör att fysisk styrning många gånger behövs. Projektet avser utreda om möjlighet finns till att underlätta för patientgruppen genom distraktion i form av en tv-skärm i taket.

Retainerbockningsmaskin

I dagsläget beställs i princip samtliga retainers som används på ortodontikliniken från Folktandvårdens laboratorium. För framställning av dessa används alginatavtryck samt gips. Det finns en utmaning gällande produktionskapacitet på folktandvårdens laboratorium, vilket leder till långa tillverkningstider. Målet med projektet är att utvärdera om en bockningsmaskin på ortodontin kan ersätta en stor del av de retainers som används. Det ska förhoppningsvis minska mängden retainers som skickas till folktandvårdens laboratorium och på så sätt ge möjlighet att tillverka andra jobb åt ortodontikliniken och allmäntandvården. Projektet kommer också att leda till större flexibilitet gällande avbonding då retainers kan tillverkas på plats medan patienten är i stolen. Det ger också en ökad effektivitet. Ytterligare en följd är att användningen av alginat kan minskas eftersom patientens tänder scannas. Detta är positivt ur arbetsmiljösynpunkt. Det är även miljömässigt bättre då gips ej behöver användas, vilket ger mindre CO2-utsläpp.

Uppsökande verksamhet

Redovisning

33. Antal utförda munhälsobedömningar. Andel av personer som tackat ja till munhälsobedömning som erbjödits detta (31 december).

2024 utfördes 2921 munhälsobedömningar, vilket motsvarar 73 procent av de som tackat ja.

34. Antal personer (vård- och omsorgspersonal) som fått munvårdsutbildning (31 december).

Utbildning i munhälsa har genomförts i kommunerna till vård och omsorgspersonal, 885 personer har nåtts av munvårdsutbildning.

Kunskapscentrum för äldres munhälsa (KCÄM)

Redovisning

35. Övergripande redovisa hur Kunskapscentrum för äldres munhälsa (KCÄM) arbetat för att kunna ge stöd, bedriva forskning samt samverka med andra vårdgivare kring äldres munhälsa.

KCÄM ska vara ett kunskapsmässigt stöd riktat till: tandvårdsprofessionen, hälso- och sjukvård, omsorgen och läns-innevånarna, detta görs genom att "samla, sprida och skapa kunskap om äldres munhälsa". 2025 har Kunskapscentrum för äldres munhälsa funnits i tio år.

Till tandvårdsprofessionen arbetar KCÄM med kunskapsspridning bland annat via utsedda äldresamordnare på samtliga Folk tandvårdens kliniker. Möten med äldresamordnare har genomförts 1 gång under året, där även privattandvården bjöds in. Ett utskick med erbjudande om konsultationer i äldretandvård och erbjudande om utbildning har gjorts till alla kliniker i Folk tandvården och privat. Några kliniker nappade på detta. Ett webinarium "Farmakologi för äldre i tandvården" genomfördes.

Utbildning i vårdambitionsnivå ges fortlöpande till nyanställd personal samt vid anmodan. Under utbildningen berörs även Socialstyrelsens nationella riktlinjer för tandvård som är riktat till "Personer med särskilda stöd". KCÄM deltar även som utbildare i traineeprogram inom Folk tandvården.

En revidering av dokumentet "Vägledning för vårdplanering äldretandvård" har genomförts. Dokumentet har uppdaterats i enlighet med nya Nationella riktlinjer för tandvård i samarbete med Folk tandvårdens kariesmottagning.

Föreläsningar hos länets pensionärs- anhörig- och intresseföreningar i syfte att höja den generella kunskapsnivån i munhälsa kopplat till åldrande har genomförts. I år blev det 28 olika föredrag, till exempel: flertalet föreläsningar i samband med "Seniorkraft" i Laxå, Kumla, Askersund och Hallsberg samt "Seniorvecka" i Askersund. KCÄM har även deltagit i Seniormässan.

Införande av fluoridsköljning i dagvård i Karlskoga samt på dagrehab i Örebro var ett nytt initiativ.

KCÄM erbjuder även ett kostnadsfritt munhälsosamtal för personer 75 år eller äldre. Information om denna möjlighet sprids via tillgängliga informationskanaler, till exempel nyhetsbrev och webbsida etc.

Till hälso- och sjukvård, omsorg har kunskapsspridning i munhälsa/munvård förmedlats till avdelningar på sjukhusen som efterfrågat sådan. Tex har föreläsningar getts i regionens projekt "Framtidens undersköterska" och kunskapshöjning i munhälsa på introduktionsprogrammet för sjuksköterskor. KCÄM har i samarbete med Region Dalarna har deltagit i specialistutbildning på sjuksköterskeprogrammet Högskolan Dalarna.

KCÄM deltar i regionens kompetensgrupp "Nutrition och munhälsa" för att tillse munhälsans betydelse i nutritionsvården. Ett exempel på samverkans under året var en gemensam manifestation när den internationella nutritionsveckan förlöpte.

Folk tandvården deltar även i nätverket för "Hälsofrämjande arbete" i regionen, vilket skapar ytterligare kontaktytor för samverkan.

Utbildning har hållits vid Örebro universitet för sjuksköterskestudenter i termin två.

Ett samarbete pågår med Tandvårdsenheten och område nära vård med äldrevårdsöverläkare för att skapa nya arenor för samverkan med primärvården.

KCÄM deltar även i olika nätverk nationellt. Folk tandvården Sveriges äldrenätverk samt nätverket för svenska äldre-centra är viktiga fora där frågor kring utveckling och samsyn kopplat till den sköra äldre patienten tas upp på strategisk nivå.

Ett arbete med att utveckla nuvarande munvårdskortet samt fler utvärderingsverktyg har initierats under året.

Under året har en enkätundersökning till vård och omsorgspersonal i kommunen angående attityder och kunskap om munvård och munhälsa genomförts. Sammanlagt samlades 520 enkäter in och analys är påbörjad.

Samarbete i ett forskningsprojekt med VGR (Västra Götalandsregionen), Göteborgs och Karlstad universitet och kommunal verksamhet. Projektet syftar till att förbättra munhälsan för omsorgsberoende genom att förstå anhörigas perspektiv. (För tillfället är med genom att skriva projektplan, datainsamling och analys samt sammanställning).

Folktandvårdsuppdrag forskning

Redovisning

36. Övergripande redovisa hur ersättningen för forskningsuppdraget används.

Vetenskaplig produktion

En betydande del av ersättningen riktas mot att stödja forskarnas vetenskapliga produktion. Detta innefattar finansiering av studier som leder till publikationer i peer-reviewed tidskrifter, utveckling av nya metoder och modeller samt spridning av forskningsresultat via konferenser och seminarier. Syftet är att säkerställa en hög kvalitet och relevans i forskningen samt att stärka forskningsenhetens internationella konkurrenskraft.

Initiering av nya forskningsprojekt

En del av medlen används för att initiera nya forskningsprojekt som ligger i linje med den övergripande forskningsstrategin (patientnära klinisk forskning). Detta inkluderar identifiering av prioriterade forskningsområden, utveckling av projektförslag och ansökningar om extern finansiering. Genom denna satsning säkerställs kontinuitet och förnyelse i forskningsverksamheten, vilket är avgörande för att möta framtida utmaningar inom odontologin.

Medverkan i programaktiviteter

Forskningsuppdraget innefattar även aktivt deltagande i planering och genomförande av odontologiska forskningsenhetens programaktiviteter. Detta kan innebära samverkan inom forskargrupper, handledning, deltagande i workshops, bidrag till utbildningsinsatser samt organisation av aktiviteter som stärker kopplingen mellan forskning och klinisk praktik. Genom dessa insatser bidrar forskarna till att skapa en dynamisk och inkluderande forskningsmiljö.